

ભારતકી દશા —

૯૫૫

ચન્દ્રશેખરનન્દ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૮૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ભા. રા. ૩૧ ૬૨૧

વિષય રા. ૩ : ૩ : ૨. ૪૨

भोलें छै यों जयहिंया हमारीं ३

भारतकी दशा.

हिंदुओंका कर्तव्य निस्काम आर्तसेवा

जिसको

श्रीमद्दत्तासीन शिरोवतंस श्रीमहायोगीश्वर श्रीमत्परमहंस

परिमाणकाव्याख्य आत्मनिष्ठ गुणरत्नसिंधु त्रिकाल दर्शी

श्रीधुनीवासि दादाजी श्री १०८ श्रीस्वामी

कृष्णानंदजी महाराज अवधुत

स्थान दरभारसाह जेडा तहसील गाड़वाला

(जिला नरसींगपुर)

के

शिष्य यन्त्रेश्वरानन्द (हिन्दी भाटर भगवाप्रसाद जी

नन्देलाल पिपलोधा व्यास आश्रम शुर्गर गोड

पडी सम्प्रदाय भोपाल निवासी) ने गुर्

कृपासे अपना अनुभव दिभाते हुये

सर्व भतके भतावलम्बीयोंको जेतावनी रूपसे कुछबहु

उपकारार्थ संग्रह करके भारतिय लोगोंके अर्थ

रक्षरक्ष से प्रकाशित किया ।

संवत् १८७८

विन्दा शुद्ध

सन १८२२.

प्रथमावृत्ती प्रत ५०००.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ

સ ૬:૬::૨.૪૨ ૨૪૨

લેખક:—

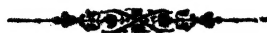
સ્વામી ચન્દ્રશેખરાનન્દ ગુરુ કૃષ્ણાનન્દજી
૬૦—સ્થાન કરબાર સાંઘખેડા, તહસીલ ગાડરવાલા
(જીલ્લા નરસીંગપુર)

કથાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર:—

સ્વામી ચન્દ્રશેખરાનન્દ ગુરુ કૃષ્ણાનન્દજી
૬૦—સ્થાન કરબાર સાંઘખેડા, તહસીલ ગાડરવાલા
(જીલ્લા નરસીંગપુર)

શ્રીકૃષ્ણ પ્રાન્ટીંગ પ્રેસમાં રતિલાલ હરજીવન પટેલે છાપ્યું
નં. ૬, અનંતવાડી મુળખ નં. ૨.

જય શ્રી ધૂનીવાલે દાદાકી જય

॥ પદ ॥

નિજહૃદયને સ્પર્શિત દયામય ।

શ્રીધૂનીવાલે દાદાકી બોલો જય જય ॥

મહા ઉચ્ચ સ્વરે કહો જય જય જય ।

જય જય જય બોલો જય જય જય ॥

ગજલ.

સત્તા તુમહારિ દાદા જગમે સમારહી હે ।

તેરી દયા સુગન્ધિ હર ગુલસે આ રહી હે ॥

રવિ ચન્દ્ર ઓર તારે તૂને બનાય સારે ।

ઇન સખમે જ્યોતિ તેરિ ઇક જગ મગા રહી હે ॥

વિસ્તૃત વસુન્ધરાપર સાગર બનાય તૂને ।

તહ જિનકી મોતિયોસે અબ અમ અમા રહી હે ॥

દિન રાત્રિ પ્રાત સન્ધ્યા ઓર મધ્યાહ્ન ભી બનાયા ।

હર રિતુ પલટ ર કર કર્તાબ દિખા રહી હે ॥

હે પ્રભુ વિચ્છે કર્તાં વર્ણન હો તેરા કેસા ।

જલ ચલમેં તેરિ મહિમા હે ઇશ છા રહી હે ॥

સુન્દર સુગન્ધિવાલે પુષ્પોંમેં હે રંગ તેરા ।

યહુ ધ્યાન ફૂલ પત્તી તેરા દિલા રહી હે ।

ભક્તિ તુમહારી દાદા કયોં કર હમેં મિલેગી ।

માયા તુમહારિ સ્વામિન હમકો બુલા રહી હે ॥

સેવક ચરણ શરણ હે તુજસે યહી વિનય હે ।

હો ફર યહુ અવિદ્યા હમકો બુલા રહી હે ॥

“જય શ્રી ધૂનીવાલે દાદાકી !”

(૧) અથ ભારતકે હિન્દુ સંતાનો દેખો । ભારતકે હિન્દુઓંકા
જેર જિતના સનાતન શબ્દપર હે ઉતના જેર આચાર-
વિચાર દુનિયાકી કિસી બી જાતિકા નહી પાયા જાતા થા,
જિન દેશ દેશાન્તરોંમેં હમારે હિન્દુ જાતે ઓર રહતે
થે, વહીં અપની સનાતન મર્યાદાસે કબી બી ઉલંઘન નહી
હોતે થે, પરન્તુ આજ આંખેં ફાડ ર દેખનેપર બી વહ
ખાતે ભારતમેં કહી દેખનેમેં નહીં આતી, ન માલુમ
રસાતલ ચલી ગઈ યા ગગનમેં ઉડ ગઈ, યા સ્વપ્નકી
નાઈ ખિલાય ગઈ ।

“હું યહુ અવશ્ય હે ગીતાકા બી વાક્ય હે ।”

(૭)

(સ્તોક) ૪ કા. ૭-૮-૯.

યદા યદાહિ ધર્મસ્ય ગ્લાનિર્ભવતિ ભારત-
અભ્યુત્થાન મ ધર્મસ્ય તદાત્માનં સૃજામ્યહમ્ ॥ ૧ ॥
પરિત્રાણાય સાધૂનાં વિનાશાય ચ દુષ્કૃતામ્ ।
ધર્મસંસ્થાપનાર્થાય સંભવામે યુગે યુગે ॥ ૨ ॥
જન્મ કર્મ ચ મે દિવ્યમેવં યો વેસિતસ્વતઃ ।
ત્યક્ત્વા દેહં પુનર્જન્મ નૈતિ મામેતિ સોઽર્જુન ॥ ૩ ॥

હે ભારત ! જબ જબ ધર્મ અર્થ ક્ષીણ હશકે પ્રાપ્ત
હોતા હે ઓર અધર્મકી ઉન્નતિ હોતી હે તબ તબ
મેં જન્મ લેતા હું ॥ ૧ ॥

સજ્જનોંકી રક્ષાકે લિયે ઓર દુર્જનોંકે સંહારકે
નિમિત્ત તથા ધર્મકે સ્થાપન કરનેકે અર્થ યુગ ૨ મેં
જન્મ લેતા હું ॥ ૨ ॥

હે અર્જુન ! મેરે અલૌકિક જન્મ ઓર કર્મ ને
ભલીલાતિ જાનતા હે વહ દેહ ત્યાગકે અતન્તર ફિર જન્મોંકે
નહી પ્રાપ્ત હોતા ઓર યુગકે મિલતા હે ॥ ૬ ॥

(૨) તેા જબ માલુમ હોતા હે કિ, ભારતમેં વ્યાખ્યાનકાતા
નેતા અણુ પડિત મહત્તમેહન માલવીયજી, બાલ ગંગાધર
તિલક, મોહનદાસ કર્મચન્દ ગાંધી, ધૃષ્ટિ બિલ પાસ

કરાનેવાલે પટેલ આદિ ભારત સપુતોંકા કથન હે કિ,
 સખ એક હો જાઓ તો સ્વરાજ્ય શીઘ્ર મિલ જાયગા,
 કલકત્તેકે મારવાડી સજ્જનોને તો સખહીકો. “અદ્વૈતકર”
 મોક્ષ કરા દિયા, - કિર સ્વરાજ્ય મિલનેમે દેરી કયો ? હો
 રહી હે ? કયા ૩૬ વર્ષકે પરિશ્રમમે રૈલટ ખિલ પાસ
 કરા, બોલનેવાલોંકે જી મુ’હ બન્દ કરા દિયે, યા ભારતીય
 પ્રજાકો કટા મરા રહે હે, તો કયા ? ઇસ કલિયુગમે
 ગાંધી સચ્ચે સાધુ મહાત્મા ઓર અવતારોમે વિષ્ણુ
 અવતાર મીલુદહી હો ગયે હે, કિર ? કયા કહના હે, મે
 જાનત હું ૩૦ દિસમ્બર સન ૧૯૨૧ ઇ. ૦ તક જો ધર્મ
 સ્થાપિત હોના યા હોહી ગયા, ધન્ય હે ! કલિયુગમે
 એસે ૨ મહાત્મા બ્રહ્મર્ષિયોંકે હોનેપરજી કાર્યકી સફ-
 લતા ન હો, બડે હી આશ્ચર્યકી ખાત હે. હાલાંકિ,
 જિજ્ઞ “પરમેશ્વરને સખ લોગોંકો ઉત્પન્ન કિયા હે”—
 વહ ઉનકા જેસા આહેગા વેસા પાલન-પોષણ કરેગા,
 ઉધર દેખના-મેરા ધનમદાંધોકા કામ નહી હે” કયોંકિ,
 જ્ઞાન પ્રાપ્તિકે ખાદ, “પરમેશ્વર” મેં ઓર (લોગ)-વહ
 લેદહી નહીં રહતા; ઓર રહે, તો ઉસે ઢાંગી કહના
 આહિયે, જ્ઞાની નહીં, યદિ જ્ઞાનસે જ્ઞાની પુરૂષ પરમેશ્વર
 રૂપ હો જાતા હે, “મુદે”સે જિન્દાલી કર દેતા હે” ઓર
 પરમેશ્વર જો કામ કરતા હે, તો વહ પરમેશ્વરકે સમાન
 અર્થાત્ નિસંગ બુદ્ધિસે કરનેકી આવશ્યકતા જ્ઞાની પુરૂ-

પકો કેસે છોડગી, યહ અવશ્ય ખાત હે કિ, મે ભી
૭૬ થા ૫૬ લાખ બિખમંગ્ગાંમેસે એક નંગા-પાગલ-
બિખમંગ્ગાહી હું, મુઝકો ! જો ૮૪ લક્ષ યોનિયોમેં
શ્રેષ્ઠ મનુષ્ય યોનિધી ગણના હે, ઉસકો ઉપદેશ કરના
યા ઇસ્તહાર દેના-કોઈ કર્તવ્ય નહીં હે—કયોકિ ?
સંસારમેં અથવા તીનોં લોકમેં એસી કોઈ વસ્તુ નહીં હે,
જો મુઝકો ન મિલી હો-તો ભી મેં કર્મનિષ્ઠ હું ।

“ગીતા ૪ અ. ૧૩-૧૪-૧૫ સ્લોક”

ચાતુર્વર્ણ્ય મયા સૃષ્ટં ગુણકર્મ્ય વિભાગશઃ ।

તસ્ય કર્તારમપિમાં વિદ્યથ કર્તારમવ્યયમ્ ॥ ૧ ॥

ન માં કર્માણિ લિમ્પન્તિ ન મે કર્મફલે સ્પૃહા ।

इति मां योभिजानाति कर्मभिर्न स बध्यते ॥ ૨ ॥

एवं ज्ञात्वा कृतं कर्म पूर्वैरपि मुमुक्षुभिः ।

कुरु कर्मैव तस्मात्स्वं पूर्वं पूर्वतरं कृतम् ॥ ૩ ॥

અર્થ—ગુણ એર કર્મ ઇનકે વિભાગસે મેને ચારોં
વર્ણુ ડી વ્યવસ્થા કી હે ઉસકે કરનેવાલે ભી મુઝકો અકર્તા-
આર્થાત કરનેવાલા ન બન, કયોકિ મુઝકો અમ આદિકા
કોઈ વિકાર નહીં હે ॥ ૧ ॥

(૧૦)

મુઝકો કર્મ નહીં બાધતે ઝોર મેરી કર્મફલમે
વાસના નહીં હે, ઇસ ભાંતિ જો મુઝકો જાનતા હે વહ
કર્મોસે નહીં બાધા જાતા ॥ ૨ ॥

ઇસ ભાંતિ જાનકર પુરાને મુમુક્ષુજનોને ભી કર્મ કિયે
હે ઇસલિયે વેસેહી કર્મ પ્રાચીનોકે કિયે હુયે તુ પહલે
કર ॥ ૩ ॥

ઇસકે સિવાય પરમેશ્વરકો જો કુછ કરના હે, વહ ભી
જ્ઞાની પુરૂષકે રૂપ યા દ્વારાસેહી કરેગા, અતએવ જિસકો
પરમેશ્વરકે સ્વરૂપકો એસા અપરોક્ષ જ્ઞાન હો જયા હે, 'કિ
સબ પ્રાણિયોમે' એક આત્મા હે," ઉસકે મનમે સર્વ
ભૂતાનુકર્યા આદિ ઉદાત્ત વૃત્તિયાં પૂર્ણતાસે જાગૃત રહકર
સ્વભાવસેહી ઉસકે મનકી પ્રવૃત્તિ દોઠ કલ્યાણકી ઝોર
હો જાની ચાહિયે અર્થાત્ 'જો દીન દુઃખીયોકો અપનાતા હે"
વહી સાધુ હે, "ઇશ્વર ભી ઉસીકે પાસ હે" અથવા "જિસને
પરોપકારમે અપની શક્તિકો વ્યહ કિયા હે ઉસીને આત્મ-
સ્થિતિકો જાના હે ॥

શ્લોક.

અભેદ દર્શન જ્ઞાનં ધ્યાનં નિર્વિષયં મનઃ ।

જ્ઞાનં મનો મલત્યામઃ શૌચમિન્દ્રિય નિગ્રહઃ ॥ ૧ ॥

અર્થ—આત્માકો સબમે એકરૂપ દેખના હે ઇસીકો
નામ જ્ઞાન હે ઝોર મનકો વિષયોસે રહિત હો જાનાહી ધ્યાન

હે-મનકે મલકા ત્યાગ કરનેકાહી નામ સ્નાન હે, ધન્દ્રિયોંકે નિશ્રહ કરનેકાહી નામ શૌચ હે—

પરોપકારઃ કર્તવ્યઃ પ્રાણૈરપિ ધનૈરપિ ।

પરોપકારજં પુણ્યં ન સ્યાત્ ક્રતુ શતૈરપિ ॥ ૨ ॥

અર્થ—ધનોંકરકે ઓર પ્રાણોંકરકે લી પરોપકાર કરના ચાહિયે કયોંકિ પરોપકારકે બરાબર સો યજ્ઞકા લી પુણ્ય નહીં હે ॥ ૨ ॥

પરોપકાર શૂન્યસ્ય ધિક્ક મનુષ્યસ્ય જીવિતમ્ ।

યાવન્તઃ પશવસ્તેષાં ચર્માપ્યુપકારિણ્યતિ ॥ ૩ ॥

અર્થ—જો મનુષ્ય પરોપકારસે શૂન્ય હે જિસકે જિનેકો લી ધિક્કાર હે, કયોંકિ જિતને પશુ હે, ઉનકે ચર્મ લી પરોપકાર કરતે હે ॥ ૩ ॥

આત્માર્થ જીવન્લોકેસ્મિનકો ન જીવતિ માનવઃ ।

પરં પરોપકારાર્થ યોજીવતિ સજીવતી ॥ ૪ ॥

અર્થ—અપને કિયે ઇસ લોકમે કોન મનુષ્ય નહીં છતા હે, પરન્તુ જો પરોપકારકે કિયે છતા હે વહી છતા હે-ફસરા-નહીં છતા હે ॥ ૪ ॥

દોહા.

વિરછા ફલે ન આપકો, નદી ન અચવે નીર ।

પરસ્વરથકે કારણે, સંતન ધરો શરીર ॥ ૧ ॥

શેષ શીશ ધારે ધરા, કછુ ન આપનો કાજ ।

પરહિત પરસ્વરથ રતી, બાઝક બને ન લાજ ॥ ૨ ॥

ઘોર બી એક કવિવરકા કથન હે ।

વાસ ઉસીમે' હે વિભુવરકા, હે બસ સચ્ચા સાધુ વહી—

જિસને દુઃખિયોંકો અપનાયા, બઢકર ઉનકી બાંહ મહી ।

આત્મજિથિતિ બની ઉસનેહી, પરહિત જિસને બ્યથા સહી—

પરહિતાર્થ જિનકા વૈભવ હે, હે ઉનસેહી ધન્ય મહી ॥

- (૩) શોકકે સાથ કહના પડતા હે કિ ઇસ આર્યજાતી પૃથ્વિપર આજ આર્યજનકી કયા ? દશા હો રહી હે કિ, જિન પૂર્વજેને પ્રથમસે વર્ણધર્મ—વર્ણ આશ્રમકી રૂઢી પછી કરતે ચલે આયે હે, ઉસ વીચ્છા પ્રધાન રૂઢીકો આજ હમ નહીં રાશનીવાલોંને ફોર પ્રધાનરૂઢી ચલાકર “લોક સમ્રાટકારક ચાતુર્વર્ણ્ય પ્રજ્ઞાતિ શાશ્વીય—મર્યાદા બના દેનેકા—યા ઉસપર અમલ ન કરનેકા ઉપયોગી—કામ—નષ્ટ કરતે ચલે જા રહે હે ? કયોકિ ધન મદ બડા હોતા હે જો પુરૂષ સમર્થ હે ઘોર ધન મદ કરકે અન્ધા હો રહા હે, વહુ અપને બલકો આશ્રયણ કરકે રાજાકી, દેવતાકી તથા ગુરૂકી બી અવશા કર કેતા હે, જો “સમર્થ

ધની હે વહ ધનકે લોભ કરકે દુસરોંકી ભિયોંકો ઓર
 ધનાદિકોંકો ભી જખરહસ્તી છીન લેતા હે ઓર હંસતા
 હે વહી પુરૂષોંમે અધમ હે”

ધન મદાંધ સમર્થ ને હે સો માતા, પિતા, પુત્ર,
 પ્રાદાણુ-વેદપાઠીકો કર્મ કરકે મન કરકે વાણી કરકે મારતા
 હે, “ખાસ ખાત યોંહિ પ્રાદાણુકો જ્ઞાન-ક્ષત્રિયકો યુદ્ધ-
 વૈશ્યકો ખેતી-ગોરક્ષા ઓર વ્યાપાર-અથવા શૂદ્રોંકો સેવા
 એ ને ગુણ કર્મ ઓર સ્વભાવકે અનુરૂપ ભિન્ન ૨ કર્મ
 શાસ્ત્રોંમે વર્ણીત હે, વે કેવલ મનુષ્યકે હી લિયે તહીં હે
 આતુર્વણ્યકે વ્યાપારોંકા હિસ્સા લોક સંગ્રહકે લિયેહી ઇસ
 પ્રકાર બટા હે કિ, સખકે બચાવકે લિયે કુછ પુરૂષોંકો યુદ્ધ
 કલાંકા અભ્યાસ કરકે સદા તૈયાર રહના ચાહિયે, ઓર કુછ
 લોગોંકો ખેતી-વ્યાપાર-એવં જ્ઞાનાર્જન પ્રભૃતિ ઉદ્યોગોંસે
 સમાજકી અન્યાન્ય આવશ્યકતાયે પૂર્ણ કરની ચાહિયે-ઇસ
 આતુર્વણ્ય કર્મમેંસે યદિ કોઇ એક ભી કર્મ દુબ જાય
 તો સમાજ લંગડા હો જાયગા-ઓર અન્તમેં ઉસકે નાશ
 હો બનેડી ભી સંભાવના રહતી હે-સો આજ ભારતમેં
 આરો વર્ણકે હિન્દુ, મુસલમાન, ઇસાઈ, અંગ્રેજ, પાર્સી સખ
 એક બાત હો ગયે, કલકત્તેમેં ઘીકે વ્યાપારિયોંને દ્રવ્યકે
 લોભસેં બિંબહા ઓર ઇન્દ્રિયોંકે સ્વાદકે કારણ ? હિન્દુ-
 મુસલમાન સખહીકો બ્રહ્મ કર દિયા-નામાલુમ કિન ૨ જાન-

વરોંકી ચર્ખી મિલા ઘી ખિલા દિયા ઝોર ખાતેહી ચલે બ
રહે હે—(સન ૧૮૫૭ ઇ. મેં “કાર્તુસ કાટકર” બન્દુક
ચલાનેમેં “હિન્દુ મુસલમાનોને” અંગ્રેજ સરકારકી મોકરી
છોડ નમક હલાલીકે બદલે અપના ૨ ધર્મ રખનેકે લિયે
“જહર”—મર્યા દિયા થા) અબ તો સબહી મતકે હિન્દુ,
મુસલમાન બડે હી આનન્દકે સાથ ચર્ખી મિલા ઘી ખા ખા
કર પુષ્ટ હો—અપને ૨ મતોંકી ઝંડિયાં ફહરા ૨ કપાલોંપર
બડે ૨ તિલક ઝાપોંકી સડકોંપર અઘોર મતકો નિશ્ચય કર-
કાપાલિકોંમેં મિલ રહે દોડા રહે હે । ઝોર ધન મદકે
કારણ ? પ્રિઠાર્થી સાધુ બ્રાહ્મણોંસે સિદ્ધતા વ પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ
માગતે હેં.

“દુનિયાકે પ્રત્યેક મતોંકો ચેલે-જ દેતા હું”

હરએક મતકે પાંચ ૨ મહાશય એકત્ર હોં—મેરે ગુરૂ
મહારાજ શ્રી શ્રી ૧૦૮ શ્રીસ્વામી કૃષ્ણાનન્દજી ધૂનીવાલે
મુકામ ખાસ દરબાર સાઇખેડા તહસીલ ગાડરવાડા જિલા
નરસિંહ પુરકે પાસ ચલે આવે, મધ્યસ્ત ઉસકે વાઈસરાય
ઇન્ડિયા હોં, સત્ય-અસત્યકા નિર્ણય કર જો જો મતકે જો
જો પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ માંગે—મેરા બાપ દેસકતા હે, પ્રથમ સબ
મતકે લોગ-એક બાત મુકરર કર લે—કિ ચહ બાત પ્રત્યક્ષ
હોનેસે સબ મત ઉસકે અનુયાયી હો જાવેજે—તો આજ
દુનિયાકા સારે ઝગડોંકા—નિબટારા હો સકતા હે, વરના

ફિર સળકે સળ અપને આપ મિયાં મિહું બનતે રહો,
યુક જિતના ચાહો ઉતના ઉડાતે રહો, “જ્ઞાનપૂર્વક—
વિચાર સ્વરૂપ”—

શ્લોક.

કોઽહં કયમિદં જાતં કો વૈ કર્તાઽસ્ય વિચિતે ।

ઉપાદાનં કિમસ્તીહ વિચારઃ સોઽયમીદ્રશઃ ॥ ૧ ॥

અર્થ—મેં કેન હું ? યહ સંસાર કિસ પ્રકાર ઉત્પન્ન
હુઆ ? કેન ઇસ જગતકા કર્તા હે ? એર સંસારકા ઉપાદાન
કારણ કેન હે ? ઇસ પ્રકાર નાના પ્રકારકા બે વિચાર કરના
હે સો “વિચાર” હે—બિના જ્ઞાનકે એર સાધનોં કરકે,
નિત્ય-અનિત્ય-વસ્તુઓંકા વિચાર નહીં હોતા હે—અર્થાત્
વર્ષ ધર્મ-વર્ષ આશ્રમકી કક્ષાએં સિલસિલેવાર-બિના
પાસ કિયે—“કેસે વિચાર” એર સ્વરાબ્ધકે હકદાર હો સકતે
હે ! કહાપિ નહીં ॥

આજ પ્રાણલુ ! રસાદિક એંચ વ્યાપારી બને-વાવર્યા
મિસ્તી-ખરબન રહે હે, ક્ષત્રિય ! યુદ્ધકે બઢલે પેન્શનીયર
બને હુયે દાસત્વમેં પડે સડ રહે હે, વેશ્ય ! જોરક્ષા-ખેતી-
વ્યાપારકે બઢલે-દિનરાત વેશ્યા પ્રસંગ-મોટરકી દોડ-
મદરાપાનકા વ્યાપારકર ધર્મ રખ રહે હે, ઇન ત્રીન ઉચ્ચ
જાતિઓંને ભારતકા સબસે ઉંચે શિરપર ચઢા-શાસ્ત્રીય

મર્યાદાકો બી લાત માર (જિસ મૃત્ય લોકકો આર્યજનો કહતે હે, હિસ પરકે) બ્રાહ્મણ સાધુઓકો-ધનમંદાધતાસે તિરસ્કાર કરતેહી ચલે જાતે હે કિ, જિસ આર્ય જૂમિકે બ્રાહ્મણ-સાધુ-ભુદેવ ! કહલાતે થે, ઉનકી આજ યહ દશા હો રહી હે-ફિર જિનકા ખાસકર દાસપન હે-“સેવા ધર્મ” હો વહ કયોં નહીં હિંચા હો-અવશ્ય હોના હી આહિયે ? કયોંકિ, વહ અપની “સેવા” કર્તવ્ય-ડયુટિપર કાયમ હે-તો ડયુટિવાલા કયોં ? નહીં કિ-શિખરપર ચઢે, આજ હમારે સનાતની હિન્દુ-વર્ણ ધર્મ-વર્ણ આશ્રમકી કલાસેં છોડ-બીએ. એમ. એ. કી કલાસેં પઢ-મહાત્માઈ વ ઇન્ધરી દાવા રખ, ભારતકે નેત્ર વ ગુરૂપન “ચન્દા માંગ ૨” અસલી સ્વરાજકો છુડા યા છોડ ૨ અપની નિરકામ બુદ્ધિ-ચોંકા પરિચય દે રહે હે, ખુબહી અચ્છી તરહ દીન દુઃખિ-ચોંકો અપના રહે હે-જેસે હિન્દોસ્તાનમેં આજ એક સદ્ ગૃહસ્થ ગાંધીને અપની ડયુટિ પૂરી કી, કિ જિસકો અખિલ ભારતીય પાંચ છે સાલ પહલે જાનતે બી ન થે, “ગાંધી કોવ હે” જિસકો આજ અખિલ ભારતીય જય મના રહા હે (હિંસાળુ અમેરિકામેં ભારતીયોંકે કપ્ટ નિવારણ અર્થ દેહ રહા યા જિસકો સન ૧૯૧૫ ઇં ૦ મેં પંડિત મહનમોહન માલવીયજીને કાશીમેં સભાકર શોક મનાયા યા) મુઝે બી શોક વ આશ્ચર્યકે સાથ કહના પડતા હે કિ, ઇસ ગાંધીકો દો ઇશ્તહાર એર “ભારતકી દશા” નામવાલી પુસ્તક લેણ

ઓર સન ૧૯૧૬ ઇ. સ. ૧૦ મેં કલકત્તેની કાંગ્રેસકે જમાનેમેં ખુદ મિલકર બનારસ મુગલ સરાયકી સ્ટેશનગર વર્તમાનયુગકી દશા ઓર ગોરક્ષા વ હિન્દી અચારકે વારેમેં બહુતસી બાતેં કહીથી પરંતુ ઇસ ગૃહસ્થ આત્માકો “આકર્ષણ” વ મહાત્માઇમેં ત્રુટિ કયોં ? સાધુઓસે શત્રુતા ? કયોં, ઓર ખિલાફતસે મિત્રતા કયોં ? જબકિ, મહાત્માઇકા દાવા કરતા હે યા વિષ્ણુકા દાવા રખતા હે અથવા ઉસકા હલ “સ્વરાજ્ય-વાદી” જો કિ રાજભાષાઓમેં નિપુણ બુદ્ધિકે ભંડુવાર હે—વોહી બન્યતે હો, કિ મહાત્મા હે, ગાંધી વિષ્ણુ હે એસા કહના વ માનના સનાતન હિન્દુ વ મુસલમાન દોનોં ધર્મોંસે ખિલાફ હે, વિષ્ણુકા કામ તે સમાન દષ્ટિકા હે” તો ફિર તા. ૧૭-૧૮-૧૯-૨૦ નવમ્બર ૧૯૨૧ ઇ. સ. ૧૦ મેં અંગ્રેજ શાહાબાદેકા અપમાન વ અંગ્રેજોંસે ઇર્ષાદેશ કયોં ? ચદિ ખિલાફત મિત્ર હે તો ઉસકી મદદ ઓર અબતક ગોરક્ષા કયોં ? નહી, સાધુઓંકા વ પાર્સી બાતિકા તિસ્કાર કયોં ? ચહ કયોં—હીન દુઃખિયોંકો અપનાતે હુયે સ્વરાજ્ય બુદ્ધિયાં કેસે વિપરીત હો ગઇ.

ગૃહસ્થ મહાત્માઓંકિ કર્તવ્ય કયુટિ-અતિથિ સત્કાર હે-તબ ભુદેવ ! પદ મૃત્યુલોક (ભારતવર્ષ) કે મનુષ્યોંકે હી લિયે હે (જબકિ-વર્ણ ધર્મ-વર્ણ આશ્રમ ૧૫૦૦ સો વર્ષ મુસલમાનોંકે જમાનેસે વ ૩૦૦ વર્ષ અંગ્રેજોંકે જમાનેસે તો સખકે સખ ઇસાઇયોંકી તર્જ પર હો ગયે, વહ સખ અપની ર

કર્તવ્ય ઠમ્બુટિ ભુલ ગયે, નઈ રાશની હોગઈ) ઈંચ મૃત્યુ
 લોકકી પૃથ્વીકા નામ આર્યજની હે ઓર કહલાતી હે,
 આજ હમ સનાતની કહલા રહે હે, પુત્ર પિતાકી, સ્ત્રી પતિકી,
 શિષ્ય ગુરૂકી, સેવક માલિકકી, ભક્ત ઇષ્ટકી, અવજા કર રહે હે,
 ફિર સ્વરાજ્યકે હકદાર કયોં ? કર હો સકતે હે ? કયા ઇસી
 ઇર્ષા દેશકા નામ હિન્દુઓંકા—“હિન્દુત્વ” હવાકે હલકે ર
 હિલોરોંમેં હિલ ર કર સ્વરાજ્યકા ઝંડા ફર ર કરતા હુઆ
 ફરીયગા—મુઝે આશા કમ દિખતી હે યદિ ૩૦ દિસેમખર
 ખાલી ગયા તો યાદ રખના ! ! દો વર્ષ આર મહીને બાદ
 ઇસી આર્યજની પર—કોઈ આર્ય પુત્ર વીર્ય ક્ષત્રિય ! ! !
 શીઘ્રહી મહારાણા ઉદયપૂર રાજ્ય કરેગા, ઇસલિયે ! વર્તમાન
 યુગકી દશા વિચારતે હુયે—સખસે પહલે અંગ્રેજ સરકાર
 “હિન્દુ મુસલમાનોંકો અપના દીની બાઈ સમજ, કાલે—
 ગોરોંકા ખ્યાલ દિલસે, નિકાલ—તીનોં જતિયાં આપસમેં
 પ્રેમ બઢાયે “પ્રેમહી ઇશ્વર હે” તીનોં જતિયાં મિલકર
 ભારતકે ઉપર આનેવાલે શત્રુઓંકી શક્તિ તોડ દે”, આજ
 હિન્દોસ્તાનમેં ૭૬-૫૬ લાખ સાધુઓંકિ ગિન્તી કહાં તક
 સચ જુઠં હે યા સખ કંગાલોંમેં હી શામિલ હે ઓર
 દિનપર દિન બઢતેહી ચલે જ રહે હે, ઇસલિયે ! લાલ-
 પાદરી-વ સીતા પાદરીકી હે સિયતસે ખતોર આગાહીકે
 “ધર્મપક્ષ એલાન” ઇતલા દેતા હુ, સત ૧૯૧૬ ઇ. મેં

બનારસસે વાઈસરાય ઇન્ડિયા એમ્સફોર્ડકે વર્તમાન દશ
 પાંચ છે ત્યાં પહોંચે રજીસ્ટરીદ્વારા લેજ દિયા થા કિ સાધુ-
 ઓંકા ઇન્ટબ્રમ પૂરા હોના આહિયે—તેરે રાજ્યમે' સબકો
 અમન ચેન હે, તો હમારી ગોઠી રક્ષા કર—મહારાણી વિકટો-
 રિયાકે તુમ અંગ્રેજ લોગ અલગ હો, હમ જાનતે હે-
 તુમહારે ઇન્ટબ્રમસે ભારતકા કુછ સુધાર હે—ઓર કુછ
 બિગાડ હે—બિગાડ ઇસીસે હે કિ, તેરે ઇન્સાફ કરતા ઠીક
 પ્રબકા ઇન્સાફ નહીં કરતે—જબસે' અંગ્રેજોંકા રાજ્ય વ
 સિલ્કા ચલા હે ઉસકે બી પહોંચે લાલ પાદરી વ સીતા
 પાદરી હે । આજકલ તુમહારે બી રાજ્યમે' ઇન ગો પ્રાદ્વણ
 સાધુઓંપર બી ગાંધીકા નેર હે અલી ઓર હોગા ખુબ
 ભારત ગારત હુઆહી આહતા હે ! ઇસલિયે ! ! મેરે શુરૂકે
 પાસ સબ ઇન્ડિયાકે લાલ પાદરી વ સીતા પાદરીકો ઇકઠ્ઠા
 કર “નુમાઇશ ધર્મ” નામ કંપની ખડી કર દે તો તેરી
 ઇન્ડિયા; નહીં તો હાથ ધોરખ—મેરે ઇસ ખ્યાલસે હોશિ-
 ચાર હો જાયગે તો ઉમ્મીદ કરતા હું સચ્ચે હકદાર ભારતકે
 સ્વરાજ્યવાલોંકા ફલ નિશ્ચય હો જાયગા—

(પ) એસે વક્તમે' મુસલમાન ભાઈયોંકો આપસમે' દુધ
 શકરકી તરહ એકાકર કોઇ બી (બુજ) કપટ ન રખકર
 દુશ્મનોંકો ભાજાનેકી (ચેષ્ટા) કોશિશ શીઘ્ર કરના
 આહિયે—હિન્દોસ્તાનસે ભાગે જાકર કાયરતા કયોં ?
 દિખલાતે હે ।

અમ બારતકે આર્ય સભજનોં ! દેખો ! ! તુમ હિન્દો-
સ્તાન ઇન્ડિયાકે ભુદેવ ! ! કહલાતે હો, તુમ બ્રાહ્મણ-શત્રિય
વેશ્યોં (શુદ્ર) કે મુખ્ય કર્મ, બ્રહ્મચર્ય-ગૃહસ્થ-વાનવપ્રસ્થ
સંન્યાસ સાધન હે, જાતક વર્ણધર્મ કક્ષાયે વર્ણ આશ્રમ
કક્ષાયે સિલસિલેવાર પાસ નકી જાવેંગી, તબતકે ઉસ સર્વ
શક્તિમાન “પરમાત્મા” ઓંકાર નિર્વિકારકા આનન્દ મિલના
કયા ? જલકે દિખના લી કઠિન બલિક અસંભવ હે, તો ફિર
યહ સખ હિન્દુશાસ્ત્ર-સાધુસંગ-વ મોક્ષ-પના લી કોઈ બાત
હી નહીં કહરી માલુમ હોતા હે કિ, આજ નઈ રોશનીવાલે
(વાવની વ મલેચ્છ ભાષા જાનનેવાલે “૧૫૦૦ થા તિનસો
વર્ષકે”) હમારે ભારતી અનુભવી ! કિ જો, આજ ખીએ પાસ
કર બેરિસ્ટર વકીલ સ્વરાજવાદી ૩૬ વર્ષશે જન અપની કર્તવ્ય
ડ્યુટિ છોડ (ચુતકે ચક્કરમેં ફસ) મંગતે જન રહે હે ॥

॥ શ્લોક ॥

आलस्यं कार्यं नाशाय बुद्धिनाशाय निर्वनम् ।

कुपुत्रो कुलनाशाय मान नाशाय याचनम् ॥

ભારતકે કઈ કરોડ રૂપયે કઈ બાર ચન્દે હોકર ધનાડયોંને
બુદ્ધિમાનોંને ઇકઠે કિયે ઓર કરતે ચલે જાતે હે ભારતકા કયા
જીર્ણોદ્ધાર હુઆ-દિનપરદિન ભારતમેં મંગતે જનતે જા રહે હે
કિ જિનકી ગિન્તી ૭૬-૫૬ લાખ તક હી સુ-નેમેં આ રહી હે
ફિર લી કહ રહે હે કિ સ્વરાજ્ય દે દો-દ્રૌપદકે મદમેં મદાંધ

હોકર પ્રાદ્યુ સાધુઓંકિ કલાકોશલહી દેખતે ફિરતે હે-
 ગૃહસ્થોંકા ખાશ ધર્મ-અતિથિ-સત્કારહી હે-હિસકે ખદલે
 આજ પ્રાદ્યુ સાધુઓંસે (આજ્ઞા) પાલન કરાઈ જાતી હે
 પીર પનેકો છોડ-વાવચી-ભિસ્તી-ખરપનેકા કામ લિયા
 જાતા હે-જન્ટલમેન ખને હુય-સખવણ-ધર્મ-વણ-આશ્રમ
 અપની ૨ ડ્યુટિ ભુલ ગયે-ઇસસે આજ યહ હમારી કશા
 હો રહી હે કિ એક પાઇકે લિયે ગૃહસ્થોંકે હાત પકડતે હે
 તખ ભી અપમાનિત હોતે હે યા એક વહ સમય થા કિ
 ઇસી આર્યજની પૃથ્વીકે પુરુષ પ્રજાપી વ સજર્પી કહલાતે
 થે, જિન સત્યવાનોંકે ચરણોંપર માથા રખતે થે-તો વહ
 ઠોકર દેતે થે, સો આજ હમ ૭૬ લાખ કંગાલોં સહિત
 ૩૩ કરોડ વણ-ધર્મ-વણ આશ્રમ સખહી રસાતલ પહુચકર
 ઇસાઇ વ મુસલમાન કિસીમેં ન હોકર સખ ઠોકરે ખા રહે
 હે-મુર્ખોંમેં હિન્દોસ્તાનીઓંકી ગિન્તી હો રહી હે ।

ઇસલિયે ! વીર્ધ પ્રધાનખાનોં તો સનાતન હિન્દુ મતહે
 નહીં તો ક્ષેત્ર પ્રધાનસે વણ ધર્મ-વણ આશ્રમ સખ આજ
 કલકી તરહ ૨૨ પન્સેરીકા ખાન હો રહા હે-ફિર શંકર
 વણ શંકરકા કુછ ભી કોઈ નહીં હે યદિ મનુષ્ય જાતિ એક
 કહરી તો ફિર મુસલમાન ઇસાઇ-પાર્સી મહુદી યા હિન્દુ
 કયોં કહલાયે-યહ ઇન જાતિઓંકી કયા ૨ કર્તવ્ય ડ્યુટિ
 હે વિચાર કર સ્વરાજ્ય હે લો-દેવ દેખ મત રખો ।

दोहा.

पेट कपट जिह्वा कपट नैना कपट निराट ।

तुलसी हर कैसे मिलें वटमें ओ घटघाट ॥

- (६) भारतके भारतीयोंके येले-ज देता हुं कि सनातन भर्यादा की ओर शीघ्र ध्यान दे-अपनी २ भर्यादा शुद्ध रीतिसे पुष्ट करे, कमसेकम देशिय भद्रिपालगण अपने राज्योंमें नेतागण प्रत्येक नगरोंमें धर्मवान् धनिक समुह अपनी २ जातियोंमें-दण्डी स्वामी-साधु महात्मा गांव २ में शीघ्र-(वर्षु धर्म-वर्षु आश्रमकी कलीके) दुरकर शुद्ध हो जाय, क्योंकि आजकल सनातनीही सनातनके नामके दुष्प्र रहें हैं, जेसे वर्षा मिला धी, चीनी, कलकाजल, डाकट-रांकी हवा, धोमियोंके बहोंके सदेव कलहकार कपडे, स्टेशनों व आजारके जोतयोंके आ आ कर ओर पराध केमोंकी स्त्रियों व देश्याओंका गमन करकर वर्षु शकरी "मिल" कुहरती स्वीकार कर सज्जही हिन्दु मुसलमान, धसाध, जेक हीन होजये, "अज कर्क ही कया रह्य" ओलो हृदय के नेत्रोंके जरा सोचो हृदयकी अन्धेरी अंधा में नीतिकी आपोंसे यह भारत कया था, अज कया ? दुईशा हो रही है, बावध्यमें एसका कया पवित्राम होनेवाला है एसके विचारनेसे स्वराज्य पादियोंके स्वयं स्वराज्य मिला पडा है-किसीसे मांगने कीही कया ? आव-

શ્યકતા હે, જખકિ અપની ૨ શરહકે પાવન્દ હે, યેં જિતના છ આહે ચિહ્વાતે રહો-દેખહી લિયા કયા હુઆ ।

- (૭) દેખો ! વેદિક ધર્મકે સ્મૃતિ અન્થોંમેં મનુ આદિને પ્રહ્લાચર્ય-ગૃહસ્થ-વાનવપ્રસ્થ-સન્યાસ ચાર વર્ણુ ચોર ચાર આશ્રમ વર્ણિત બતલાકર કહા હે કિ, અધ્યયન-યજ્ઞ-યાગ-દાન ચે ચાતુર્વર્ણ્ય-ધર્મકે અનુસાર પ્રાપ્ત, અન્ય કર્મોંકે શાસ્ત્રોક્ત આચરણદ્વારા પહુલે ત્રીનો-આશ્રમોંમે ધીરે ૨ ચિત્તકી શુષ્ઠિ હો જની ચાહિયે, ચોર અન્તમેં સમસ્ત કર્મોંકો સ્વરૂપતા છોડ દેના ચાહિયે, તથા સન્યાસ લેકર-“મોક્ષ” પ્રાપ્ત કરના ચાહિયે, ઉદ્દેશ્ય ! સખ ચિત્તકી શુદ્ધિકે લિયે હે કિ, વિષયાસક્તિ યા સ્વાર્થ પરાયણ-ખુદ્દ છુટકર પરોપકાર-ખુદ્દ છંતની બઠ જાવે કિ, પ્રાણિયોંમેં એકહી આત્માકો પહુચાનનેકી શક્તિ પ્રાપ્ત હો જાવે (જિસેકો “અદિસા પરમો ધર્મઃ” ભી કહતે હે) અર્થાત સિલ સિલેવાર કક્ષા પડેગા-તળ, જેસે-ખાલપનમેં અભ્યાસ (પ્રહ્લાચર્ય) તરૂણ અવસ્થામેં વિષયોપલોગરૂપી સંસાર (ગૃહસ્થાશ્રમ) ઉતરવી અવસ્થામેં (વાનવપ્રસ્થ) ચોર અન્તમેં મનુ પાતંજલ યોગસે-સન્યાસ પહુ ચાર આશ્રમરૂપી ચાર સીદિયોંકા છના અન્તમેં પ્રહ્લા-

પદકો જા પહુઆ હે-ઈસ જીનેસે અર્થાત્ એક આશ્રમસે ઉપરકે દુસરે આશ્રમમે-ઈસ પ્રકાર ઉપર કહે હુયે ચઢતે જાનેપર અન્તમે મનુષ્ય બ્રહ્મ-લોકમે બડપ્પન પાતા યા (લય) હો જાતા હે, પ્રત્યેક મનુષ્ય જન્મકે સાથ હી અપની પીઠપર ઋષિયો ! પિતરો ! ! ઓર દેવતાઓ ! ! ! કે ત્રીન ઋષુ “કર્તવ્ય” લેકર ઉત્પન્ન હુઆ હે, ઈસલિયે ! વેદાધ્યયનસે ઋષિ-ચોંકા-પુત્રોત્પાદનસે પિત્રોંકા-ઓર યજ્ઞ કર્મોંસે દેવતા બ્રાહ્મોંકા-ઈસ પ્રકાર, પહલે ઇન ત્રીનોં ઋષોંકો ચુકાય બિના મનુષ્ય સંસાર છોડકર સંન્યાસ નહીં લે સક્તા, યદિ વહુ એસા કરેગા—(અર્થાત્ સંન્યાસ લેગા) તો જન્મસેહી પાયે હુયે, કર્મોંકો બેબાક ન કરનેકે કારણ ! વહુ અધોગતિકો પહુંએગા, “પુરાને હિન્દુ ધર્મ શાસ્ત્રકે અનુસાર” બાપકો કર્મ મિચાદ ગુજર જાનેકો સબબ ન જતલા કર-બેટા મા-નાનીકો બી ચુકાના પડતા થા ઓર કિસીકો કર્મ ચુકાનેસે પહલે હી મર જાનેમેં બડી દુર્ગતિ માની જાતી થી “આજ વર્તમાન દશાકો જરા વિચારો” કયા ૨ ગુલ ખિલ રહે હે, હા ? યદિ ચેહા હોનેકે સાથહી અથવા અદ્ય અવસ્થામેંહી કિસીકો જ્ઞાન પ્રાપ્તિ હો જાવે, તો ઉસે, ઇન ઉપર કહી હુઈ ત્રીનોં સીઠિયોંપર બઢનેકી આવશ્યકતા નહીં હે, વહુ એકદમ સંન્યાસ લે લે તો કોઈ હાનિ નહીં ? ક્યોંકિ,

જ્ઞાનહી સખમેં ઉત્તમ ઓર અન્તકી ગતિ હે અર્થાત્
 “નૈરાશ્યં પરમં સુખં” એસા કવચિત કોઇ ર હોતા હે ।

તૃણાદ્વ પ્રાણાન્તક રોગ છુટે બિના સુખ નહી હે-
 કર્મસે-ધનસે-મોક્ષ પ્રાપ્ત નહી હોતા-ત્યાગસે ચા ન્યાયસે
 હી મોક્ષ પ્રાપ્ત હોતા હે, જેસે પૃથ્વી માતાકે આશ્રયમેં
 સખ જન્તુ જીવત રહતે હે ઉસી પ્રકાર ગૃહસ્થાશ્રમકે આસરે
 અન્ય આશ્રમ હે, ઇસલિયે ! વર્તમાન દશાકો દેખતે હુયે
 ભવિષ્ય સોચતે હુયે સખસે પહલે ગૃહસ્થોંકો સંભલ કર
 દુરસ્ત હો જાતા ચાહિયે (યહ નહીં કિ ભારતકા “અતિથિ
 સત્કાર પદ” હીતોડ હે) સખસે પહલે બ્રહ્મચર્ય આશ્રમકી
 પુષ્ટી કરે- (યહ કાહેસે પુષ્ટ હોગા “ગોરક્ષા” તાકે ઇસ
 સીઠીસે શુરૂ હોકર સીધા અન્તિમ ડિગરી હોસિલ કર સકે
 તો ભવિષ્ય લી ઠીક ઉતરતા ચલા જાવેગા-પહલી સીઠી હી
 ભારતકી બિગડ ગઇ ફિર સ્વરાજ્ય કેસા.....

ઇસલિયે ! ચારોં દિશામેં ચાર સ્થાન એસે બનાયે જાંચ
 કિ જિસમેં ભારતકે જાલે લોગ ચારોં સ્થાનોંમેં રહકર
 (૭૬-૫૬ લાખ સાધુઓ) ભુમણડલ કી ગોચે-ગોશાલાયેં
 વ પિંજરાપોલકી પોલકો દેખેં ઓર શુદ્ધ ધી દુધકા ઇન્ત-
 જામ રખેં ઓર જો પશુ મુકિત પાવેં ઉનકે ચમડોંકા ઠેકા
 ન હેકર, કિસી નિયત સ્થાનપર ગાડ દિયે જાંચ (તાકિ
 જાંચ પદાર્થોંકો અધિક સહાયતા મિલે)

“गायकी पुकार”

पद.

रो रो गैये करें पुकार कोई उपकारी हमें बचाले ।
 हिन्दु मुसलमान कृष्णान क्या कोई मूरख क्या विद्वान ॥
 क्या कोई भिक्षुक क्या सुल्तान मैंने सभी दूधसे पाळे ॥
 खाऊं सूखा भूसा घांस करती दूधसे नहीं निराश ।
 रसो जहां करूं मैं वास जालिम फिर क्यों मुझे सताळे ॥
 बालक होवे हां जवान आकर दूध छेत हरयान ।
 दू में दूध हिले नहीं कान आकर मटका कोई भराळे ॥ रो रो ०
 मेरी कौन चीज नहीं काम जीते दूध मरे दू चाम ।
 मेरा गोबर खासे आम उपले बना चूल्हे में ढाले ॥
 देखो बैल जो पुत्र हमारे करते कितना काज तुम्हारे ।
 खैंचें हल ओर बोझ बिचारे चाहे कोई कितनाही उठवाले रो ०
 गरमी सर्दी मिरपर उठाते तुमसे मार तडातड खाते ।
 तो भी जेरा उल्फ नहीं लाते जालिम तो भी कत्ल कर ढाळे ॥ रो.
 मेरा माखन ओर मछाई तुमने बैठ मजे से खाई ।
 जिसपर यह कृतघ्नता छाई मारे छुरी और छेकर भाले ॥ रो ०

जब नहीं होता था गो घात माखन घीकी थी बहुताक ।
 अब तुम तरसो हो दिनरात खाने पढते है खुश्क निवाले ॥रो
 मुह पर सबके हे जरदाई ताकत नहीं बदनमें राई ।
 इसमें दोष है किसका भाई स्वामी कर्णोंके फल पाळे ॥रो०

गजल

संभलके बैठो सभी दर्शनों दादाजो अब आते है हां ।
 धर्मके पालक गौरक्षक और न्याय परायण आते है हां ॥
 हंन्दा कन्दा सभी मारत और लुधरा भी दिखलाते है हां ।
 बिथा हमारी सभी मिटाते अपना रूप दिखलाते है हां ॥
 छोठा नारियल खूब जमाने घुटी चांद पै देते है हां ।
 खून बहाकर बिथा मिटाते यह भी मौज बतलाते है हां ॥
 चन्द्रकतु-चक्रवर्ती के सब लक्षण दिखलाते है हां ।
 साई खेडा में वास करत है प्रजा सभी सुख पाते है हां ॥
 मुमुक्षु गण यह विनय करत है भागो मत अब नादानी है हां ।
 प्राण दानके दाता स्वामी धूनीवाले अब आते है हां ॥

(૮) ઉપર કહે હુએ ચારેં સ્થાનોંકી વ ગ્વાલોંકી દેખરેખ ભારતકે ક્ષત્રિય લોગ ગો સેવક બન ઉનકી રક્ષા કરેં, ભારતકે સબી ધનાડય પૃથ્વી ખરીદેં-ગૌયેં ખરીદેં ધી દુધકા બ્યાપાર કરેં, ચોર ઉસી આમદનીસે ક્ષત્રિય વ ગ્વાલોંકી પૂર્ણ પ્રકારસે સહાયતા કરેં; ચોર જહાં જહાં યહ ચારેં સ્થાન કાયમ કિયે જાંય વહીં ૨ એક ર પ્રહયચર્યાશ્રમ હો, કિ જિસમેં પ્રાદ્યણ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય, આદિકે બાલક પ્રદ્યકર્મ્મ સંધ્યોપાસન, ગાયત્રી પુરશ્ચર્ણ કે લિયે, ગાયત્રી કુન્ડ-ગાયત્રીમન્ત્ર વેદપાઠકે લિયે એક બોડિંગ હાઉસ જિસમેં ગ્યારહ ગ્યારહ સો પંચ ગોડ પંચદ્રાવિડ પ્રાદ્યણોંકી વેદ ધ્વની ગુંજાયા કરે, ચાર કક્ષા સંસ્કૃત ઠી બી હોં-પ્રદ્યચર્યા આશ્રમ શાસ્ત્રાનુસાર પૂર્ણ રીતિવાલા ચારેં દિશામેં સ્થાપન કરના પડેગા- ઇન ચારેં સ્થાનોંકે લિયે કમસે કમ દો કરોડ રૂપયોંકી આવશ્યકતા હે-શીધ્ર હી એસા કર દેનેસે ભારતીયોંકે પાપોંકા ઉદ્ધાર ચોર ભારતકા જીજીવોંદાર હો સકતા હે યદિ હરમતકે સબ ધનાડયોંને મેરે ચેલેન્જકો ન માના ચોર મતોંકે કારણ ! તર્ક વિતર્ક લગાઈતો અય ભારતીયો !!

ચાહ રખો ।!! વર્ણહીન-ધર્મહીન તો હો હી ગયે હો-
પ્રેમહીન હોતે હી ચલે જા રહે હો, રહે કરે સંવત
૧૯૮૦ ઇં વિક્રમ તક ધનહીન હો અન્ન ખિના સમ-
યકા પરિવર્તન અપને નેત્રોસે શીઘ્ર દેખોગે ઇસ દો
વર્ષકે ભીતર તુમ લોગોંકે હી અત્યાચારોંસે ભારતકા
અધઃપતન હો જાયગા, ઇસલિયે ? ઇસ બાલકકી ઇચ્છા-
નુસાર શીઘ્ર પ્રેમકે સાથ ચહુ કાર્ય કરદો-નહીં તો સર્વ
નાશ સમીપ હે ॥

નોટ—મેં આજ સન ૧૯૧૨ ઇં સે ભારતકા જમણ
કર રહા હું, જહાં દેખો ! વહાં સાધુ સન્યાસીયોંપર પૂણ
કટાક્ષ હો રહે હે કિ,—ભારતમેં ૭૬-૫૬ લાખ સાધુ હે
ભગવા વસ્ત્ર પહરે હુયે-મુઠ મુઠાયે કન ફટે યોગી-સોને
ચાંદીમેં ભડે હુએ વેરાગી ઉઠાસી નિત્ય પ્રતિ દિખાઇ પડતે
હે જિનકે બોઝસે હિંદુ સમાજ દબ રહા હે “કિ કોઇલી
પૂછતા નહીં હે, જિનકે પાલન પોપણમેં કંઇ લાખ
રૂપયા રોજના ખર્ચ હોતા હે હરમતકે મેરે ભાઇયો !
કયોં નહીં ? કુંભકરણકી નીંદસે જાગકર અપને ૨ મતોંકા
સચ્ચા પ્રમાણ દેકર સંસારભરમેં એકહી મતકા ડંકા
બજાદે—કબતક શરીરકો પાલેગે—એક ન એક દિન નાશ
હોના હી હે—ફિર ધર્મસે કયોં ? મુંહ મોડતે હો—અપને ૨
ધર્મકા આત્મબલ દિખા સનાતન ભાઇયોંકી મય ભાર-

તીથોકે ઉનકી ખીરાંકો દુર કરો-યુગયુગાન્તર તકે અપના નામ
ચિરાયુ કરો-યા રખો-“બોલો શ્રી ધૂનીવાલે હાહાડી જય”

પદ-શશાંક શેખરાનન્દ, અતિ પ્રિય સ્વરે ।

સર્વ નર ગણે કહે, મજિ વિશ્વંભરે ॥

આપકા હિતેશુ એક દક્ષિણ માર્ગીય,

અંગાપ્રસાદ ઉર્ફે નન્હેલાલ વ્યાસ.

ભુપાલ નિવાસી હાલ મુકામ દરબાર સાઇબેડા,

ચન્દ્ર શેખરાનન્દ.

હાલ મુકામ મહાલક્ષ્મી ખાકે ચોક,

વાડનરોડ-મુંબઈ.

ચેતારની.

દોહા.

બહુ વ્યર્થ હી જન્મા, જગાયા દેશકો જિસને નહીં ।
જાતિય જીવન કી ઝલક, આઈ કભી જિસમેં નહીં ॥
નરજન્મ પાકર લોકમેં કુછ કામ કરના આહિયે ।
અપના નહીં તેા પૂર્વજોંકા નામ કરના આહિયે ॥
અતિ ધીરતા કે સાથ, અપને કાર્યમેં તત્પર રહો ।
આપત્તિયોંકે વાર સારેવીર, બનકર તુમ સહો ॥
સખ બિઘ્ન ભય મિટ જાયંગે, હોગી સફલતાં અન્ત
ફિર કીર્તિ ફેલેગી, હમારી એકવાર દિગંત મેં ॥
કામ કિતનાહી કઠિન હો, પરજો ઉકતાતે નહીં ।
ભીડ પડને પર ભી ચંચલતા, જો દિખલાતે નહીં ॥

નોટ:—અય ભારતિયો સચ્ચી ઘટનાઓંકે જાનકારો, બહુ
પુસ્તક છપા ઉન પ્રેમિયોંકો અર્પણ કિયા આહતા હું ।
સચ્ચે યોગીયોં મહાત્માઓં ગુરુઓંકી તલાશમેં લલ્લ
લિલુઆમેં લોરે હુયે લાલસા લગાયે લાલિત્ય ભાવસે લિલ
હે । યા ન હોને કી સમ્ભાવના કર સખ ચારિત્રોંકો અર
માન અવિશ્વાસ કર રહે હે । ઉસ અવિશ્વાસ કો પ્રત્યક્ષ
વિશ્વાસ કરાના । નોટ દેના હે—

—ધતિ—

ચશાંક શેખરાનન્દ અતિમિષ્ટશ્વરે ।

અર્વ નરગણે કહે, ભજિ વિશ્વમ્ભરે ॥

દરબાર સાઈ ખેડા (જિલ્લા નરસિંગપુર)

તહસીલ ગાંધીવાડા

